

EN NYFØDT KOSTER DE OFFENTLIGE FINANSER 900.000 KRONER GENNEM ET LIVSFORLØB

DREAM-gruppen har for CEPOS beregnet, hvor meget en nyfødt, der kommer til verden i 2009 gennem sit liv vil trække på de offentlige finanser. Dvs. hvor meget betaler den nyfødte gennem livet i skat og afgifter fraregnet de offentlige ydelser, der modtages. I beregningerne er der taget højde for velfærdsaftalen fra 2006 (der bl.a. ændrer på efterløn og folkepension), 2015-planen (herunder løftet i det offentlige forbrug) samt Forårspakke 2.0. Resultatet af beregningerne er, at generation 2009 vil have et negativt nettobidrag på godt 900.000 kr. (målt som nutidsværdi) gennem livet. I et holdbart forløb kan en nyfødt maksimalt have et negativt nettobidrag på ca. 400.000 kr. Der er derfor brug for, at en nyfødt gennem sit liv trækker mindre på den offentlige sektor svarende til ½ mio.kr. Det kan ske ved, at personen i en større del af sit liv er i arbejde eller ved, at de offentlige udgifter reduceres gennem fx brugerbetaling. På makroplan skal der ske en forbedring af den finanspolitiske holdbarhed med 2,2 pct. af BNP eller ca. 40 mia.kr. En håndtering heraf kan principielt håndteres på tre måder: Gennem højere skatter, lavere offentligt forbrug eller reformer på arbejdsmarkedet. Håndtering gennem højere skat kræver at bundskatten hæves med 5,0 pct.point. Denne løsning vil indebære højere marginalskat, hvilket reducerer arbejdsudbuddet og velstanden. Skal holdbarhedsproblemet håndteres gennem lavere offentligt forbrug, så svarer det til, at den offentlige beskæftigelse reduceres med 10 pct. eller ca. 80.000 personer. Håndtering gennem reformer kræver omfattende arbejdsmarkedsreformer. Afvikling af efterløn, forhøjelse af pensionsalderen med 2 år samt reduktion af dagpengeperioden fra 4 til 1 år vil forbedre holdbarheden med ca. 33 mia.kr. Men derudover er der brug for besparelser svarende til ca. 15.000 færre offentligt ansatte.

DREAM-gruppen har for CEPOS beregnet, hvor meget en nyfødt, der kommer til verden i 2009 gennem sit liv, vil trække på de offentlige finanser. Dvs. hvor meget betaler den nyfødte gennem livet i skat og afgifter fraregnet de forskellige offentlige ydelser, der modtages fra "vugge til grav". I beregningerne er der taget højde for velfærdsaftalen fra 2006 (der bl.a. ændrer på efterløn og folkepension), 2015-planen samt Forårspakke 2.0.

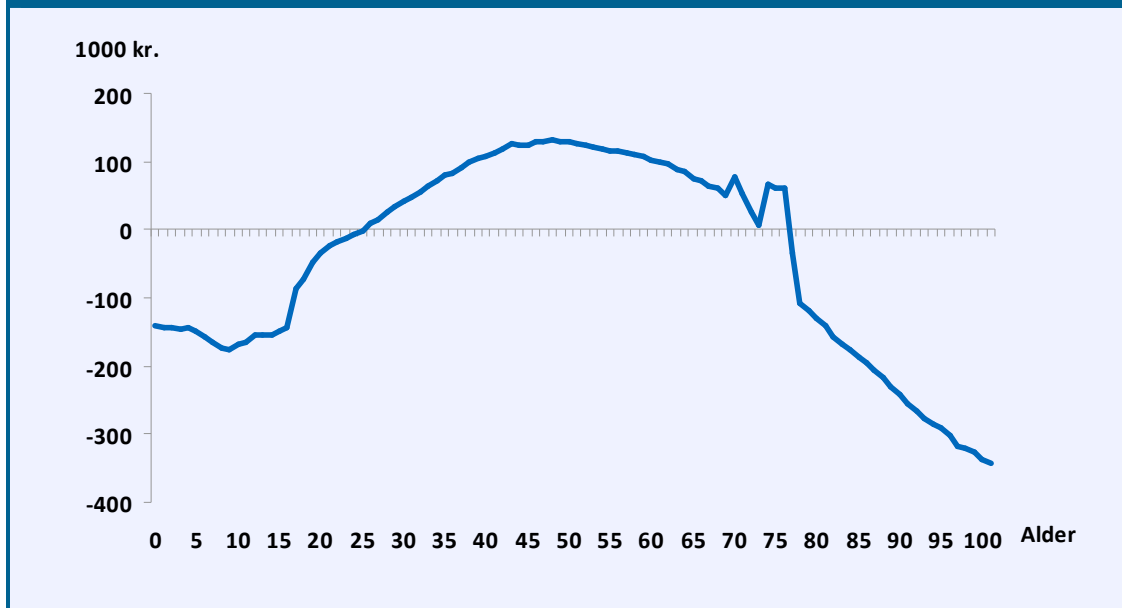
Resultatet af beregningerne er, at en nyfødt, der kommer til verden i 2009 modtager flere offentlige ydelser (fx børnehave- og plejehjem samt overførselsindkomster), end vedkommende kommer til at betale i skat og afgifter svarende til et negativt nettobidrag på godt 900.000 kr. (målt som nutidsværdi). I et forløb, hvor finanspolitikken er holdbar, kan en nyfødt ifølge DREAM-gruppen kun modtage netto godt 400.000. kr. fra det offentlige over et livsforløb (jf. side 3). Med andre ord vil hver nyfødt i 2009 modtage netto ca. 500.000 kr. mere fra det offentlige gennem sit liv, end hvad der er holdbart.

Nettobidrag varierer over livsforløbet

Nettobidraget til de offentlige finanser varierer meget over et livsforløb, jf. figur 1 hvor nettobidraget for årgang 2009 gennem livet er angivet. I barndommen og ungdommen er der som forventet underskud set fra den offentlige sektors side. I aldersintervallet 25-76 år er nettobidraget positivt, fordi personen er på arbejdsmarkedet og skattebetalingen der følger af lønindkomsten, er større end de offentlige ydelser. Et barn født i 2009 vil ifølge velfærdsreformen og den nuværende befolkningsprognose kunne gå på efterløn fra det 69'ende

leveår og få folkepension fra det 74'ende leveår. Set over hele livsforløbet er der som nævnt tale om et samlet negativt nettobidrag til de offentlige finanser.

Figur 1. Gennemsnitligt aldersfordelt nettobidrag pr. person født i 2009

Anm.: Pris og vækst korrigeret til 2009 - ikke tilbagediskonteret.
Kilde: Beregninger foretaget af DREAM

Lavere overførselsindkomster, mindre offentligt forbrug samt skattereform er mulige løsninger på problemet

I et holdbart forløb skal den nyfødtes nettobidrag således forbedres med 500.000 kr. På makroniveau svarer det til, at finanspolitikken skal strammes med 2,2 pct. af BNP (ca. 40 mia.kr.) nu og her.

Det kan principielt håndteres på tre måder. Gennem højere skatter, lavere offentligt forbrug eller reformer på arbejdsmarkedet.

Højere skat

Skal holdbarhedsproblemet håndteres gennem højere skatter så kan det ske ved at øge bundskatten med 5,0 pct. point. Det vil bl.a. øge den øverste marginalskat fra 56,1 til 60,7 pct. og dermed spise godt halvdelen af gevinsten fra Forårspakke 2.0. Herudover vil det konsolidere Danmarks position som det land i verden med højest skattetryk. Forslaget vil klart skade dansk økonomi, fordi arbejdsudbuddet reduceres og fordi det bliver sværere at tiltrække dygtige udlændinge til de danske virksomheder.

Den umiddelbare bundskattestigning til håndtering af holdbarhedsproblemet udgør 4,3 pct. Men fordi den højere marginalskat sænker arbejdsudbud og velstand, så forsvinder en del af det umiddelbare skatteprovenu som følge af faldende skattegrundlag. For at kompensere for det skal bundskatten forhøjes med 5,0 pct.point (0,7 pct.point mere end den umiddelbare skattestigning - svarende til et forvriddningstab på 20 pct.).

To tredjedele af holdbarhedsproblemet i DREAMs fremskrivning skyldes, at sundhedsudgifterne vurderes at vokse hurtigere end BNP. Vismændene har anbefalet, at mervækst i sundhedsudgifterne finansieres ved en særskilt sundhedsskat, der svarer til en forhøjelse af bundskatten. En sådan skatteforhøjelse vil indebære et mærkbart forvriddningstab. Alternativt

kan de stigende sundhedsudgifter håndteres gennem private forsikringer eller ved at man i takt med væksten i sundhedsudgifter gennemfører arbejdsmarkedsreformer, jf. nedenfor.

Mindre offentligt forbrug

Skal holdbarhedsproblemet på knap 40 mia.kr. håndteres ved at nedjustere antallet af offentligt ansatte, så taler vi om at nedjustere den offentlige beskæftigelse med 80.000 personer. Dette svarer til en effektiviseringsrunde på ca. 10 pct. Dette burde være muligt i lyset af, at den offentlige sektor er vokset markant under VK-regeringen og i år har nået Danmarks-historiens højeste niveau, når det offentlige forbrug måles i procent af BNP. Effektiviseringen kan f.eks. nås gennem øget udlicitering, ved at høste produktivetsgevinster ved kommunalreformen, højere klassekvotienter mv. Herudover er det oplagt at indføre brugerbetaling og private forsikringsordninger, når borgerne vil have bedre service.

Arbejdsmarkedsreformer

Håndtering gennem reformer kræver omfattende arbejdsmarkedsreformer. Afvikling af efterløn, forhøjelse af pensionsalderen med 2 år samt reduktion af dagpengeperioden fra 4 til 1 år vil forbedre holdbarheden med 33 mia.kr. Men derudover er der brug for besparelser svarende til 15.000 færre offentligt ansatte. Den skitserede arbejdsmarkedsreform vil levere en stor budgetforbedring og vil derudover levere et betydeligt løft til velstanden. Reformerne vil øge den langsigtede beskæftigelse med 225.000 personer og dermed løfte Danmarks BNP med 8 pct.

Nettobidrag på ca. 400.000 kr. over et livsforløb forenelig med holdbar finanspolitik.

Som nævnt ovenfor er et negativt nettobidrag på ca. 400.000 kr. over et livsforløb forenelig med holdbar finanspolitik. Dette er der flere grunde til.

For det første er de fremtidige nettobetalinge diskonteret med renten. Da mange modtagne ydelser ligger i de unge år, vejer disse relativt meget efter diskontering. Derimod vægter de fremtidige positive nettobidrag mindre. For den enkelte vil dette give et negativt nettobidrag til de offentlige finanser.

For det andet vil alle fremtidige generationer drage fordel af, at de generationer, der levede i opbygningen af velfærdsstaten, finansierede opbygningen via skatter uden, at de selv i fuldt udstrækning har trukket på systemets ydelser til børn og unge.

Antagelser

Blandt de centrale forudsætninger i DREAMs langsigtede fremskrivning kan nævnes:

- Overførselsindkomster pr. individ reguleres ifølge satsreguleringsloven. Det antages, at satspuljen fremover anvendes til reguleringen. Det svarer til, at overførselsindkomsterne reguleres i takt med lønudviklingen efter fradrag for pensionsindbetalinger.
- Forbruget af offentlig service har en bestemt fordeling i forhold til henholdsvis alder, køn og oprindelse. Den gennemsnitlige udgift pr. person i en given gruppe reguleres med produktivetsstigningen og inflationen. Reguleringen svarer stort set til, at de gennemsnitlige udgifter pr. individ i en given befolkningsgruppe reguleres med lønudviklingen.
- Udgifterne til det kollektive offentlige forbrug (f.eks. politi og centraladministration) fremskrives som en fast andel af BNP.
- Progressionsgrænser mv. i indkomstskattesystemet reguleres med satsreguleringen.
- Den årlige arbejdstid og deltidsandel fastholdes uændret.
- Der forudsættes en underliggende årlig produktivetsvækst på 2 pct., en underliggende inflation på 1,75 pct. samt en nominel rente på 4,75 pct.